

21.6.2021

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sisäasioiden rahastoista ohjelmakaudella 2021-2027

Sisäministeriö pyytää valtiovarainministeriöltä (VM) lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi sisäasioiden rahastoista ohjelmakaudella 2021-2027.

Sisäasioiden alalle tullaan perustamaan Euroopan unionin ohjelmakaudella 2021–2027 kolme rahoitusvälinettä: turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto (AMIF), sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF) sekä rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukiväline (BMVI) osana yhdenmetyt rajaturvallisuuden rahasto (jäljempänä sisäasioiden rahastot). Rahastojen taustalla on useita EU-asetuksia.

Sisäasioiden rahastoja koskevilla Euroopan unionin asetuksilla ja yleisasetuksella luodaan kehykset Euroopan unionin sisäasioiden rahoitukselle. Rahastokohtaisissa asetuksissa määritellään rahastojen tavoitteet, soveltamisala sekä rahoitus- ja täytäntöönpanokehys. Euroopan unionin asetukset ovat suoraan sovellettavaa oikeutta Euroopan unionin jäsenvaltioissa.

Sisäministeriö asetti 3.6.2019 lainsäädäntöhankkeen sisäasioiden rahastoja koskevan lainsäädännön valmistelemiseksi ohjelmakauden 2021–2027 kansallista toimeenpanoa varten. Työryhmän tehtävänä oli valmistella hallituksen esityksen muotoon ehdotus sisäasioiden rahastoja koskevaksi laiksi sekä ehdotus valtioneuvoston asetukseksi. Valtiovarainministeriö on osallistunut hankkeeseen työryhmän jäsenenä.

Valmisteilla olevassa sisäasioiden rahastoista ohjelmakaudella 2021-2027 annettussa laissa tullaan säätämään Euroopan unionin sisäasioiden rahastojen ohjelmien varoista myönnettäviä avustuksia koskevan järjestelmän perusteista. Lailla säädetään sisäasioiden rahastojen ohjelmien hallinnoimiseksi ja avustusjärjestelmän toimeenpanemiseksi tarpeellisista säännöksistä. Laissa säädetään siitä, miten sisäasioiden rahastojen ohjelmien varoista myönnettävän avustuksen kansallinen hallinnointi järjestetään ja annetaan Euroopan unionin lainsäädännössä edellytetyin tavoin kustannusten tukikelpoisuuden perusteita koskevat kansalliset säännökset.

Lausunnolla olevalla asetuksella täsmennettäisiin sisäasioiden rahastoista ohjelmakaudella 2021-2027 annetun lain sekä Euroopan unionin säädösten säännöksiä ohjelmatyöstä, siihen liittyvistä toimivaltaisista tahoista, avustuksen edellytyksistä ja ehdoista, kustannusten tukikelpoisuudesta, yksinkertaistetuista kustannusmalleista eli avustusmuodoista, avustuksen myöntämisestä ja

maksamisesta sekä annettaisiin tarkemmat säännökset eräistä hankkeen tai toiminnan ohjausryhmää, asiakirjojen säilyttämisvelvollisuutta, seurantaa ja teknistä apua koskevista seikoista.

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun laki sisäasioiden rahastoista ohjelmakaudella 2021-2027 on tullut voimaan.

Valtiovarainministeriön lausunto

Valtiovarainministeriö katsoo, että asetusluonnos tavoitteensa mukaisesti selkeyttää ohjelmien valmistelua, niiden hallinnointia ja avustusmenettelyä sekä selventää kustannusten tukikelpoisuuden perusteita.

Esityksen mukaisesti kansallinen ohjelma ja toimeenpanosuunnitelma laadittaisiin tiiviissä yhteistyössä asianomaisten ministeriöiden ja niiden alaisen hallinnon sekä muiden relevanttien kumppaneiden kanssa.

Sisäministeriö toimii yleisasetuksessa tarkoitettuna sisäasioiden rahastojen ohjelman hallintoviranomaisena. Seurantakomitea tukee hallintoviranomaisen toimintaa. Seurantakomitealla olisi merkittävä asema ohjelman ja toimeenpanosuunnitelman valmistelussa, täytäntöönpanossa, seurannassa ja arvioinnissa. Valtiovarainministeriö pitää tärkeänä, että se osallistuu kunkin rahaston seurantakomitean työhön jäsenenä, niin kuin esityksessä on ehdotettukin.

Esityksen mukaisesti tarkastusviranomaistehtävistä vastaisi valtiovarainministeriön controller -toiminto, joka vastaa ennestään myös EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahasto-ohjelmien tarkastusviranomaisen tehtävistä. Controller-toiminnon rooli on kannatettava ja tarkastustehtävien keskittämisellä voidaan saavuttaa hallinnollisia synergiahyötyjä kansallisessa viranomaistyössä. Tarkastusviranomaisen henkilöstötarvetta vastaavat määrärahat valmistaudutaan siirtämään ratkaisun myötä sisäministeriön hallinnonalalta valtiovarainministeriölle.

Asetuksella säädettävät tehtävät ja velvoitteet hoidetaan julkisen talouden suunnitelman ja hyväksytyjen valtion talousarvioiden mukaisesti. Ohjelmakauden 2021—2027 sisäasioiden rahastoista maksettavat menot budjetoidaan momentille 26.01.26 (EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021—2027), joka on valtion talousarvion kehyksen ulkopuolinen kolmevuotinen siirtomääräraha. Menoista Euroopan unionilta sen rahoitusosuutena saatu osuus tuloutetaan momentille 12.26.98 (EU:lta saatavat tulot). Tulojen ja menojen on oltava tasapainossa ohjelmakauden loppuun mennessä.

Ohjelman ja toimeenpanosuunnitelmien käsittelyssä valtioneuvoston raha-asiaivaliokunnassa tulee menetellä kuten valtioneuvoston määräyksessä asioiden käsittelystä valtioneuvoston raha-asiaivaliokunnassa on todettu.

Osastopäällikkö,
budjettipäällikkö

Sami Yläoutinen

Budjettineuvos

Lauri Taro